POLITISK KRONIK

UDLANDET

Oktober 1956.

Mellemøsten.

2. – Udenrigsminister Dulles antyder, at meningsforskellighederne mellem vestmagterne i Suezspørgsmålet skyldes, at USA må optræde uafhængigt i kolonispørgsmål. – 10. fremsætter Indien en plan for Suez-kanalen, der er et kompromis mellem det ægyptiske synspunkt og 18-magtsplanen fra London-konferencen. To dage senere fører forhandlingerne i FN mellem Ægypten, England og Frankrig til fælles formulering af 6 principper, deriblandt at kanalen skal drives uden politisk påvirkning fra noget land. Samme dag meddeles i Bagdad, at iraqske tropper er parat til indrykning i Jordan. Det israelske udenrigsministerium udtaler, at dette vil blive opfattet som en trusel mod Israels sikkerhed og mod våbenstilstandsoverenskomsten, mens det britiske udenrigsministerium gør opmærksom på, at England i henhold til den britisk-jordanske traktat vil yde Jordan hjælp i tilfælde af israelsk aggression. – 13. England-Frankrig forelægger i Sikkerhedsrådet en resolution, der dels omfatter de 6 principper af 12. okt., dels hovedpunkterne fra 18-magtsforslaget. Første del godkendes af rådet, mens den anden standses af sovjetisk veto. – 15. meddeler det engelske udenrigsministerium, at det overfor Israel har betonet, at det ikke anser iraqsk troppeindrykning i Jordan for en krænkelse af våbenstilstandsaftalen. Samme dag oplyser den jordanske regering, at der ikke på indeværende tidspunkt vil komme iraqske tropper ind i Jordan. Næste dag udtaler Jordans udenrigsministerium, at landet vil anmode England om hjælp i henhold til traktaten i tilfælde af større israelsk angreb. – 16. forhandler Eden og udenrigsminister Selwyn Lloyd i Paris med konseilspræsident Mollet og udenrigsminister Pineau. – 22. giver valg til det jordanske underhus fremgang for de vestfjendtlige, ægyptisk-syrisk venlige partier. – 27. appellerer Eisenhower til Ben-Gurion om at undgå voldelige foranstaltninger, der kan true freden. Næste dag beordres delvis mobilisering i Israel, og Eisenhower gentager sin appel. – 29. dannes ny jordansk regering med vestfjendtligt præg. Samme dag trænger israelske tropper ind i Ægypten ad vejen mod Suezkanalen. Aktionen motiveres med nødvendigheden af at ødelægge de baser, hvorfra ægyptiske commandotropper foretager terroraktioner mod israelsk område. Fra Det hvide Hus i Washington meddeles, at USA agter at opfylde sin forpligtelse til at støtte ofre for aggression i Mellemøsten. Næste dag anmoder den britiske og franske regering Israel og Ægypten om at indstille alle krigshandlinger og trække deres styrker tilbage til en afstand af 16 km fra kanalen. Den ægyptiske regering opfordres til midlertidig at lade britisk-franske styrker besætte nøglestillinger ved kanalen. Hvis Israel og Ægypten ikke inden 12 timer går ind på disse krav, vil britiske og franske tropper intervenere. Dette ultimatum godkendes af det britiske underhus med 270 mod 218 stemmer, og akcepteres samme dag af Israel, mens præsident Nasser afviser det. Jordan og Iraq erklærer sig rede til at hjælpe Ægypten. Det amerikanske udenrigsministerium meddeler, at USA ikke forud var informeret om det britisk-franske ultimatum. Det meddeles, at Eisenhower, straks efter at han gennem pressen oplystes om ultimatum'et, sendte et hastebudskab til de engelsk-franske statsledere om, at stridsspørgsmål burde behandles af FN. USA stiller i sikkerhedsrådet forslag, der opfordrer Israel til at trække sine styrker tilbage, og som opfordrer alle FN-medlemmer til at undlade støtte til Israel, så længe det ikke har adlydt

denne resolution. England og Frankrig nedlægger veto. – 31. indledes britisk-fransk luftoffensiv mod mål i Ægypten. Sikkerhedsrådet behandler ægyptisk klage over britisk-fransk aggression og vedtager mod England og Frankrigs stemmer at indkalde generalforsamlingen til næste dag. Det franske parlament godkender mod kommunisternes stemmer aktionen mod Ægypten. Almindelig mobilisering i Jordan.

---

6. – Det frie Folkepartis fire repræsentanter udtræder af den vesttyske regering.

Ungarn.

6. – Den henrettede fhv. ungarske udenrigsminister Laszlo Rajk, der fik æresoprejsning i marts, hædres med en højtidelig statsbegravelse. – 13. arresteres fhv. forsvarsminister Mihaly Farkas. Næste dag genoptages fhv. premierminister Imre Nagy i kommunistpartiet, hvis tidligere førstesekretær Mathyas Rakosi den 16. udelukkes fra det politiske liv. – 22. kræver studenterdemonstration i Budapest, at Nagy skal genindsættes som regeringschef. I byen Györ kræver en kommunistisk forfattergruppe, at de sovjetiske tropper skal rømme Ungarn og kardinal Mindszenty frigives. Næste dag finder på foranledning af det litterære selskab Petöfi-klubben en demonstration sted i Budapest, omfattende mere end 100.000 mennesker. Et forbud mod demonstrationen ophæves efter ½ times forløb. Demonstrationen kræver bl.a. sovjetisk rømning af Ungarn og genindsættelse af Nagy i premierministerembedet. Efter demonstrationen går kommunistpartiets førstesekretær, Gerö, i radiotale mod alle forsøg på at skille Ungarn fra USSR. – 24. udnævnes Nagy til regeringschef på foranledning af kommunistpartiets centralkomite, der også omorganiserer politbureauet. Budapest radio meddeler, at regeringen har anmodet de sovjetiske tropper i Ungarn om at genoprette ordenen i landet, og det meddeles, at Nagy har udstedt et dekret om undtagelsestilstand og oprettelse af militære domstole. Nagy udtaler over radioen, at fjendtlige elementer har tilsluttet sig studenternes fredelige demonstration og vildledt arbejderne. Næste dag erstattes Gerö som førstesekretær af Janos Kadar. Nagy meddeler i radiotale, at den ungarske regering vil indlede forhandlinger med USSR om forbindelserne mellem de to lande og især om de sovjetiske troppers tilbagetrækning fra Ungarn. Den sovjetiske udenrigsminister Sjepilov erklærer 25., at kontrarevolutionære elementer har optrådt i Ungarn, og at den ungarske regering for at genoprette ordenen havde bedt sovjettropperne om hjælp. – 26. kræver arbejderdelegation overfor Nagy, at sovjettropperne skal rømme Ungarn inden nytår. De samv. ungarske fagforbunds blad kræver ligeledes forhandlinger om rømning. Flyveblad udsendt af en »revolutionær militærregering« kræver Warszawapagten ophævet og sovjetisk rømning. Næste dag dannes ny regering under Nagy, omfattende repræsentanter for »de fleste af landets demokratiske grupper«. Byerne Györ, Szolnok, Vac, Hatvan, Pecs og Miskolc erklærer sig for fristæder. USA, England og Frankrig indbringer »udenlandske militærstyrkers undertrykkelse af det ungarske folks rettigheder« for Sikkerhedsrådet. – 28. giver Nagy de ungarske tropper ordre til ildophør. Regeringen har besluttet at kræve øjeblikkelig sovjetisk rømning. Ifølge Budapest radio begynder sovjettropperne om aftenen at rømme Budapest. Ungarns FN-delegerede lader generalsekretær Hammerskjöld vide, at begivenhederne i Ungarn udelukkende henhører under ungarsk retsudøvelse og ikke under FN. I sikkerhedsrådet vedtages det at behandle det ungarske spørgsmål. – 29. oplyser den sovjetiske forsvarsminister Sjukov, at de sovjetiske tropper i Ungarn har indstillet ildgivningen. Han dementerer oplysninger om, at sovjetiske troppeforstærkninger skulle være sendt til Ungarn. Den nye ungarske regering støttes af USSR, siger Sjukov. De sovjetiske tropper i Budapest skal flyttes, så snart oprørerne har nedlagt våbnene. Jugoslavien hilser den nye ungarske ledelse og regeringserklæringen af 28. okt. velkommen. – 30. meddeler Nagy, at etpartisystemet er afskaffet og en national samlingsregering dannet, omfattende repræsentanter for alle de gamle partier. Der skal afholdes frie valg.

Nagy fremhæver, at han ikke har forbindelse med den tidligere regerings beslutning om at anmode sovjettropperne om hjælp, men at dette skete på foranledning af Gerö og Andras Hegedüs. I den nye regering indtræder bl. a. Janos Kadar. Småbrugerpartiets repræsentant i regeringen, Zoltan Tildy meddeler, at kardinal Mindszenty skal genindsættes i sit embede. Næste dag udtaler Nagy, at de sovjetiske tropper har rømmet Budapest, og at Ungarn nu kan udtræde af Warszawapagten og måske blive neutral.

Polen.

9. – Den polske viceregeringschef Hilary Minc træder tilbage. – 18. kræver det kommunistiske ungdomsforbunds Warszawa-afdeling, at Wladyslaw Gomulka genindsættes i stillingen som partiets generalsekretær. Næste dag indvælges Gomulka og flere af hans meningsfæller i partiets centralkomite. Under mødet ankommer en delegation fra det sovjetiske kommunistparti med Krushchev, Kaganovitch, Mikojan og Molotov i spidsen. – 20. vender den sovjetiske delegation tilbage til Moskva. Den polske regering meddeler, at en polsk partidelegation snart rejser til Moskva. Under et møde i det polske partis centralkomite kritiserer Gomulka skarpt den økonomiske politik i en tale, der udsendes over Warszawa radio. Der skal trækkes en skarp grænse mellem parti- og statsapparat, siger Gomulka, der går ind for fortsat venskab med USSR. Næste dag udnævnes Gomulka til centralkomiteens førstesekretær. Forsvarsministeren, den russiske marskal Rokossowski genvælges ikke til politbureauet. – 24. oplyser Gomulka, at Krushchev har lovet, at sovjettropperne i Polen inden 10 dage vender tilbage til deres baser. – 28. genindsættes kardinal Stefan Wyszinski, der arresteredes 1953, i sit embede som Polens primas.

---

10. – Tilhængere af Formosa-regeringen foranstalter uroligheder i Hongkong.

12. – Den hollandske regeringskrise, der har varet siden juni, afsluttes med, at Willem Drees fra arbejderpartiet danner en koalitionsregering.

Den jugoslaviske regering meddeler, at marskal Titos besøg i USSR ikke har ændret Jugoslaviens udenrigspolitiske linie.

Adenauer udtaler, at Vesttyskland må tage spørgsmålet om diplomatiske forbindelser med de østeuropæiske lande op.

16. – Den tidligere østtyske forsyningsminister Karl Hamann, der i 1954 idømtes 10 års strafarbejde, benådes.

17. – Dagbladet »Washington Post« offentliggør en skrivelse afsendt i september fra det sovjetiske kommunistparti til de østeuropæiske staters kommunistpartier, hvori det sovjetiske parti betegnes som »det dirigerende parti«.

18. – De franske myndigheder i Algier opbringer skib, der siges at medføre våben fra Ægypten til oprørerne. – 22. afbryder den franske regering forhandlingerne med Marokko p. gr. af sultanens modtagelse af algierske oprørsledere. En flyvemaskine, der skulle føre 5 af disse repræsentanter tilbage fra Marokko til Tunis, tvinges af franskmændene til landing i Algiers lufthavn, og de pågældende arresteres. Næste dag protesterer den tunesiske og den marokkanske regering mod arrestationen af oprørslederne. Frankrig hjemkalder sin ambassadør i Ægypten p. gr. af den ægyptiske støtte til Algier-oprørerne.

19. – Den sovjetiske og den japanske regering undertegner traktat om normalisering af forbindelserne mellem de to lande.

23. – Europarådets rådgivende forsamling godkender planerne om fælleseuropæisk marked.

26. – En ny sydvietnamesisk forfatning giver præsidenten store beføjelser og forbyder kommunistisk virksomhed.

27. – I Marokko dannes ny regering, domineret af Istiqlal-partiet.

29. – En erklæring om ophævelse af Tangers internationale stilling undertegnes, hvorefter Tanger indgår i Marokko.

31. – Præsident Eisenhower oplyser, at USA vil yde økonomisk hjælp til »nye og selvstændige« regeringer i Østeuropa.

November 1956.

Mellemøsten.

1. – Det engelske underhus forkaster med 324 stemmer mod 255 et forslag til mistillidsvotum, stillet af arbejderpartiet i anledning af regeringens Suez-politik. – 2. anbefaler FNs generalforsamling øjeblikkeligt ildophør og tilbagetrækning af alle fremmede styrker fra Ægypten. Den omringede ægyptiske garnison i Gaza kapitulerer. Næste dag vedtager generalforsamlingen at oprette en international militærstyrke til anvendelse i Ægypten. Tre pumpestationer på syrisk område sprænges af saboterer, hvorved olieledningerne fra Kirkuk til Middelhavet afbrydes. Som protest mod den engelske Suez-politik træder viceudenrigsminister Anthony Nutting tilbage. – 4. Den sovjetiske regering protesterer overfor England og Frankrig i anledningen af lukningen af søterritoriet omkring Suezkanalen. Samme dag går britiske tropper i land ved Port Said. Ministerpræsident Bulganin understreger i budskaber til premierministrene Eden og Mollet, og idet han antyder muligheden for anvendelse af sovjetiske fjernstyrede våben, at USSR er fast besluttet på »ved indsættelse af magt at slå angriberne tilbage« i Ægypten. I en tilsvarende note til den israelske ministerpræsident Ben-Gurion tilbagekaldes desuden den sovjetiske minister i Israel. Overfor Eisenhower foreslår Bulganin fælles sovjetisk-amerikansk indgriben i Ægypten. Eisenhower afviser forslaget og understreger, at USA anser det for sin pligt at modsætte sig enhver indmarch af nye stridskræfter i området. Generalsekretær Hammarskjöld meddeler den britiske og den franske regering, at Ægypten og Israel har lovet ildophør, og at indsættelse af FN-styrker er besluttet. – 6. erobres Port Said af britiske tropper og franske styrker indtager Port Fuad. Den britiske og den franske regering lover Hammarskjöld ildophør, og ved midnat indstilles skydningen. – 7. erklærer Ben-Gurion, at Israel vil holde det erobrede område besat, indtil en fredsslutning er nået, og at stationering af fremmede tropper ikke vil blive tilladt. FNs generalforsamling fastlægger den internationale styrkes opgaver i Ægypten og kræver øjeblikkelig britisk-fransk-israelsk rømning. Peking radio meddeler, at en kvart million kinesere har meldt sig som frivillige til hjælp for Ægypten. – 8. meddeler den israelske udenrigsminister Golda Mayer, at de israelske tropper vil blive trukket tilbage fra ægyptisk område. Den franske udenrigsminister Pineau oplyser, at der ved mødet mellem Eden og Mollet 17. okt., på baggrund af israelske meddelelser om, at Israel havde til hensigt at komme et ægyptisk angreb i forkøbet, drøftedes mulighederne for fransk-engelsk intervention. – 10. Det sovjetiske presseagentur TASS meddeler, at talrige frivillige har meldt sig til hjælp for Ægypten, og at sovjetregeringen vil tillade disse frivillige udrejse, hvis Storbritannien, Frankrig og Israel ikke trækker deres tropper tilbage fra Ægypten. – 11. tillader den ægyptiske regering indsættelsen af FN-styrken i Ægypten. – 14. udtaler Eisenhower, at USA indenfor FNs rammer vil modsætte sig indsættelse af sovjetiske frivillige i Mellemøsten. – 15. ankommer de første afdelinger af FN-styrken til Ægypten. Bulganin opfordrer Eden, Mollet og Ben-Gurion til at lade de tre angriberlande betale Ægypten skadeserstatning. På en konference i Beirut truer Saudi-Arabien, Jordan, Iraq, Syrien, Libanon, Ægypten, Yemen, Libyen og Sudan med diplomatiske og økonomiske sanktioner, hvis de britisk-fransk-israelske styrker ikke ufortøvet forlader Ægypten. – 24. udtaler FNs generalforsamling sin beklagelse af fremmede troppers fortsatte tilstedeværelse i Ægypten og opfordrer til øjeblikkelig rømning.

Ungarn.

1. – Et nydannet socialdemokratisk ungarsk parti, et katolsk folkeparti og et nationalt bondeparti begynder at udsende aviser. Meldinger indløber om indmarch af nye sovjettropper og om koncentrering af de russiske styrker i landet. Nagy anmoder formanden for den øverste sovjets præsidium, marskal Voroshilov om forhandlinger om tilbagetrækning af sovjettropperne. I en radiotale opsiger Nagy med øjeblikkelig virkning Warszawapagten og proklamerer Ungarns neutralitet. I en skrivelse til FN meddeler han, at han overfor den sovjetiske minister i Ungarn havde protesteret mod troppeindmarchen og nu anmoder FN om hurtigst muligt at sætte »Ungarns neutralitet og de fire stormagters forsvar af denne neutralitet« på dagsordenen. – 2. meddeler noter fra den ungarske regering til den sovjetiske, som oplæses i Budapest radio, at de russiske tropper har omringet Budapest. Noterne kræver neutralitet og ungarsk suverænitet og foreslår forhandlinger om ophævelse af Warszawapagten og øjeblikkelig tilbagetrækning af de sovjetiske tropper. Noterne oplyser, at endnu flere sovjettropper er rykket ind i Ungarn, og appellen til FN gentages. Sikkerhedsrådet diskuterer mod den sovjetiske repræsentant, Sobolevs, protest det ungarske spørgsmål. Vestmagterne vender sig mod den sovjetiske intervention, mens Sobolev dementerer meldingerne om indmarch af flere tropper. – 3. kommer det til kamp med sovjettropperne nær Budapest. Sovjetiske styrker spærrer vejen til Wien og nye russiske enheder trænger ind i Ungarn fra nord, nordøst og øst. I Budapest begynder sovjetisk-ungarske forhandlinger om Ungarns militære krav. Ifølge det ungarske pressebureau har de russiske repræsentanter lovet, at ingen nye sovjettropper vil overskride grænsen. Kl. 14 meddeler Budapest radio, at en række nye ministre er blevet udnævnt, deriblandt Anna Kethly og generalmajor Pal Maleter, der bliver forsvarsminister. Om aftenen behandler Sikkerhedsrådet situationen i Ungarn. USAs repræsentant stiller resolutionsforslag, der anerkender Ungarns uafhængighed og kræver sovjetisk rømning. – 4. kl. 5 morgen meddeler Nagy over Budapest radio, at sovjettropper tidligt om morgenen er gået til angreb på Budapest. Over en ikke-identificeret sender meldes dannelsen af en »revolutionær arbejder- og bonderegering« under Janos Kadar. Kl. 7 oplyses, at russerne har taget Maleter til fange. Svære kampe udkæmpes især i Budapest, men også i provinserne. Kadars program, der nærmer sig regeringen Nagy's af 28. oktober, udsendes pr. radio. En stor flygtningestrøm begynder at drage over den østrigske grænse. Folkeopstanden fortsætter som passiv modstand og generalstrejke. Kl. 9 træder Sikkerhedsrådet på amerikansk forlangende sammen. En amerikansk resolution, der kræver den sovjetiske interventions ophør og russisk rømning, falder på et russisk veto. Mod russisk protest beslutter sikkerhedsrådet at indkalde generalforsamlingen samme dag. Eisenhower forlanger i budskab til Bulganin øjeblikkelig tilbagetrækning af de sovjetiske tropper. – 5. anmoder Kadar USSR om hjælpeleverancer og får løfte herom. FNs generalforsamling kræver øjeblikkelig tilbagetrækning af sovjettropperne og adgang for FNs observatører. – 9. gentager generalforsamlingen kravet om sovjetisk rømning og forlanger frie valg under opsyn af FN. USSR opfordres til at standse sin folkeretsstridige behandling af det ungarske folk og undlade hindringer for hjælpeleverancer til befolkningen. – 10. har sovjettropperne knust den væbnede modstand så godt som overalt. – 11. lover Kadar ungarerne en række indrømmelser. Næste dag afslår han at give FN-observatører adgang til Ungarn, men erklærer sig 13. villig til at modtage humanitær hjælp fra FN. – 14. lover Kadar frie valg. Da han afviser de strejkendes krav om genindsættelse af Nagy i ministerpræsidentembedet, fortsættes generalstrejken. – 19. angriber ministerpræsident Nehru i det indiske underhus for første gang alvorligt den russiske politik i Ungarn og betegner regeringen Kadar som »ikke fri, men indsat«. Næste dag oplyser Nehru, at hans personlige udsending, Krishna Menon vil rejse til Ungarn for at afgive rapport om situationen der. – 21. proklamerer de ungarske arbejderråd i protest mod sovjettroppers forsøg på at hindre en konference af arbejderrepræsentanter fra hele Ungarn, en

ny 48-timers generalstrejke, samtidig med at de kræver Nagy genindsat som regeringschef, frihedskæmperne løsladt og de sovjetiske troppers tilbagetrækning samt frie valg. – 22. bliver Nagy med magt bortført, da han med lejde fra Kadar-regeringen forlader den jugoslaviske ambassade, hvor han havde søgt tilflugt. Næste dag meddeler Kadar-regeringen, at Nagy »efter eget ønske« er rejst til Rumænien. – 24. protesterer Jugoslavien overfor Ungarn mod krænkelsen af aftalen om Nagy, der den 21. blev lovet personlig frihed og ret til at vende tilbage til sin bolig.

---

2. – Den østtyske ministerpræsident Grotewohl fremhæver, at demokratisering ikke må udvikle sig til liberalisering og dermed til genindførelse af kapitalismen.

3. – Den vesttyske minister for fællestyske anliggender, Kaiser, opfordrer befolkningen i østzonen til ikke at blive utålmodige på baggrund af begivenhederne i Polen og Ungarn.

6. – Eisenhower genvælges som præsident med 35,6 mill. stemmer mod Stevensons 26 mill. Demokraterne får derimod som hidtil flertal såvel i senatet som i Repræsentanternes Hus.

Den schweiziske forbundspræsident Feldmann foreslår i telegrammer til Bulganin, Mollet, Eden, Nehru og Eisenhower en konference på højeste plan og lover bistand til dens forberedelse og administrering. Næste dag bifalder Nehru forslaget, medens Eisenhower 10. svarer, at de fælles interesser bedst varetages gennem FN. Bulganin siger ja, den 11. og Eden svarer d. 15., at tidspunktet til en konference ikke er det rette.

9. – Den iraqske regering ønsker ikke fremtidig at mødes med Storbritannien i dette lands egenskab af medlem af Bagdadpagten.

10. – Den polske regering meddeler, at den er parat til at modtage amerikansk hjælp, hvis den amerikanske regering ikke kræver ret til kontrol med leverancernes anvendelse. – 13. godkender det polske parlament en regeringsomdannelse, der bl. a. fjerner marskal Rokossowski fra posten som forsvarsminister; denne besættes med generalløjtnant Marion Spychalski. – 18. Ved afslutningen af polsk-sovjetiske forhandlinger i Moskva, der påbegyndes 15. nov., udsendes fælleserklæring, der bl. a. oplyser, at Polens gæld til USSR slettes, at Sovjetunionen yder Polen en langfristet kredit på 700 mill. rubler og leverer korn på kredit. Polen får medbestemmelsesret m. h. t. de sovjetiske troppers placering i Polen, og tropperne underlægges polsk retsudøvelse. – 29. erklærer Wladyslaw Gomulka, at der ikke vil blive givet frihed for borgerlige partier, og at et frit, suverænt Polen kun kan være et socialistisk Polen.

11. – I en tale i Pula, der offentliggøres 15. nov., erklærer marskal Tito, at den sovjetiske persondyrkelse var resultatet af et system. Om Ungarn siger han, at den første sovjetiske intervention var unødvendig. Den anden kunne være undgået, hvis de ungarske politikere ikke havde udskudt dannelsen af en ny regering og udsendelsen af en programerklæring så længe, at de ikke kunne løsne arbejderne og de kommunistiske elementer fra de reaktionære. Jugoslavien må støtte regeringen Kadar. – 23. angriber Pravda talen.

14. – Ved et møde i Delhi mellem Nehru og ministerpræsidenterne Bandaranaike, Sastroamidjojo og U Ba Swe fra henholdsvis Ceylon, Indonesien og Burma udstedes fællesdeklaration, der fordømmer fremmede troppers fortsatte forbliven i Ægypten og går ind for hurtig tilbagetrækning af de sovjetiske tropper i Ungarn, så det ungarske folk frit kan bestemme sin regeringsform.

17. – USSR fremsætter overfor Kina, Indien, USA, England og Frankrig et nedrustningsforslag, der omfatter en begrænset luftinspektion.

Kashmirs forfatningsgivende forsamling vedtager en grundlov, der skal træde i kraft 26. januar 1957, hvorefter Kashmir vil være en del af Indien.

19. – Premierminister Eden rejser på rekre-

ationsorlov til Jamaica. I hans fravær ledes regeringen af lordseglbevarer Butler.

20. – Fhv. udenrigsminister Molotov udnævnes til sovjetisk minister for statskontrol.

Fhv. medlem af det jugoslaviske kommunistpartis centralkomite Milovan Djilas fængsles p. gr. af virksomhed mod regeringen.

Jordans parlament går ind for ophævelse af forbundet med England og for oprettelse af diplomatiske forbindelser med USSR og Peking-Kina.

26. – Under et besøg i Kambodia udtaler den kinesiske stats- og udenrigsminister Chou En-lai, at tiden er inde til at forbedre forholdet til USA.

Det amerikanske udenrigsministerium oplyser, at der mellem USA og Island er nået en foreløbig aftale om fortsat stationering af amerikanske tropper i Island, og at USA skal yde Island finansiel og økonomisk hjælp.

Libyens ministerpræsident Mustafa Ben Halim oplyser, at regeringen ønsker forhandling med England om revision af den britisk-libyiske traktat på baggrund af begivenhederne i Mellemøsten.

28. – Det østtyske socialistiske enhedspartis beretning til centralkomiteen offentliggøres. Det hedder heri, at alle tegn på en liberalisering i borgerlig betydning beslutsomt må imødegås.

29. – Det bulgarske kommunistpartis førstesekretær, Todor Sjivkoff, erklærer, at visse elementer havde forsøgt at underminere den nuværende koalitionsregering, men at der under ingen omstændigheder vil blive tale om optagelse af ikke-kommunister i regeringen.

December 1956.

1. – Liberia vil oprette diplomatiske repræsentationer bl. a. i USSR.

Den indonesiske vicepræsident Mohammed Hatta går af.

3. – Sovjetisk-rumænske forhandlinger i Moskva afsluttes med en erklæring, hvori det hedder, at begge regeringer anser det for vigtigt at holde sovjetiske militære enheder i Rumænien. USSR lover store hvedeleverancer, udsættelse af Rumæniens gældsbetalinger og teknisk hjælp.

England og Frankrig meddeler generalsekretær Hammarskjöld, at de vil fortsætte rømningen af Port Said uden tøven, og at de fransk-engelske styrkers chef vil søge en aftale med FN-styrkens leder om tidstabellen for den fuldstændige rømning. – 19. udtaler Ben-Gurion, at Israel under ingen omstændigheder vil tillade ægyptisk tilbagevenden til Gaza. – 22. afslutter de engelsk-franske styrker rømningen af Ægypten. – 27. begynder FNs bjergningsflåde rensningen af kanalen.

6. – Det amerikanske udenrigsministerium meddeler, at Island vil tillade amerikanske styrker at forblive på Keflavik-basen og at kravene om de amerikanske styrkers rømning og ændring af 1951-aftalen er tilbagekaldt.

7. – Ved afslutningen på et græsk statsbesøg i Beograd udtaler et græsk-jugoslavisk fælleskommunique, at Cypern-spørgsmålet bør løses efter befolkningens ønsker, og at Balkanpagten skal styrkes.

8. – Herbert Hoover jr. afløses som amerikansk viceudenrigsminister af Christian Herter.

Der gives i Warszawa meddelelse om en aftale, der er indgået om den polske stats og kirkes fremtidige forbindelser. Frivillig religionsundervisning indføres og betales af det offentlige. Kirken vil yde regeringen fuld støtte. – 17. undertegnes i Warszawa en polsk-sovjetisk pagt angående stationeringen af sovjettropper i Polen i henhold til fælleserklæringen af 18. nov. – 31. udtrykker Gomulka håbet om, at Polen i 1957 vil få amerikansk hjælp.

12. – Milovan Djilas idømmes 3 års fængsel (se under 20. nov.).

De kinesiske styrker forlader Wa-territorier på grænsen mellem Burma og Kina (se under 31. juli).

Den irske republikanske hær foretager 11 aktioner i Ulster. – 14. udsteder Ulsters indenrigsminister tilladelse til arrestation uden arrestbefaling i visse tilfælde. – 21. får myndighederne tilladelse til at udstede udgangsforbud. – 29. forbyder regeringen de to irske nationale partier Sinn Fein og Fianna Uladh.

14. – Det nordatlantiske Råds møde i Paris, der påbegyndtes 11. dec., sluttes. Det vedtager »De tre vise mænds« (dvs. Lester Pearson, Canada, Martino, Italien og Halvard Lange, Norge) anbefalinger, bl. a. om rådslagning forud for handlinger, der kan få væsentlig betydning for alliancen eller dens enkeltmedlemmer. Den belgiske udenrigsminister Spaak vælges til generalsekretær efter Lord Ismay. Den amerikanske forsvarsminister Wilson oplyser, at USA er villig til at forsyne ikke-amerikanske NATO-styrker med taktiske atomvåben. Den vesttyske udenrigsminister von Brentano erklærer m. h. t. de østeuropæiske lande, at der skal udvises forsigtighed for ikke at ægge til voldsomme handlinger, der kunne få frygtelige konsekvenser.

18. – FNs generalforsamling vedtager Japans optagelse i FN.

19. – Et engelsk suppleringsvalg, forårsaget ved Anthony Nuttings udtræden af underhuset viser betydelig konservativ tilbagegang.

Den engelske regering offentliggør et forfatningsudkast for Cypern, der efter forslaget skal have begrænset selvstyre og får løfte om selvbestemmelsesret, når forholdene tillader det. En deling af øen kan tænkes. Samme dag afviser den græske regering udkastet, mens den tyrkiske næste dag meddeler, at den antager det som diskussionsgrundlag.

20. – Den japanske regering under Hatoyama går af og efterfølges samme dag af et kabinet, ledet af den tidligere minister for industri og udenrigshandel Tanzan Ishibashi, der 26. udtaler, at der kan ventes visse ændringer i forholdet til USA. Japan vil søge at danne en bro mellem vest og øst.

21. – En oprørsk officersgruppe har taget magten i den centrale del af Sumatra i Indonesien.

24. – Ved afslutningen af et 5-dages møde i det sovjetiske kommunistpartis centralkomite meddeles det, at formanden for Statens økonomiske Kommission, Maxim Saburov, udskiftes med Mikhail Pervukhin. Centralkomiteen indrømmer »grundlæggende svagheder i den statslige planlægning« og vil lade den løbende 5-års plan ændre.

28. – Yemens repræsentant i London hævder, at britiske styrker den 24. har angrebet den yemenitiske grænseby Qataba. Det engelske udenrigsministerium erklærer, at det tværtimod var bevæbnede stammefolk fra Yemen, der havde foretaget angrebshandlinger mod protektoratet Aden.

30. – Den pakistanske udenrigsminister Malik Firoz Khan Noon afviser forhandling med Indien om Kashmir.

31. – Krushchev angriber i den tjekoslovakiske avis »Rude Pravo« den nationalkommunistiske idé, som »arbejderklassens fjender« propagerer for.

Saar indlemmes i Vesttyskland.

DANMARK

Oktober 1956.

2. – Folketingsåret 1956–57 åbnes med statsministerens redegørelse for rigets almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger.

3. – Finansminister Kampmann fremsætter forslag til lov om værn mod dumping m.m. Forslaget åbner adgang til indførelse af antidumping – eller udligningstold, når udenlandske leverandørers priser for en vare, der eksporteres her til landet, ansættes lavere end hjemmemarkedsprisen, eller når der i udlandet ydes tilskud til produktion eller eksport af varer her til landet. Beslutning træffes af finansministeren med tilslutning af finansudvalget efter begæring af erhvervenes organisationer.

Fiskeriminister Chr. Christiansen fremsætter forslag om, at der i hvert af de kommende 3 finansår stilles 2 mill. kr. til rådighed til nybygning af fiskerfartøjer, og at maksimumsbeløbet for fiskeribankens udlån forhøjes fra 20 til 30 mill. kr.

Socialminister Strøm fremsætter forslag om en særlig ydelse til alders- og invaliderentemodtagere (100 kr. for enlige og 150 kr. for ægtepar), og handelsminister Lis Groes genfremsætter forslagene om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde, om ændringer i beværterloven og om opfindelser vedrørende krigsmateriel. Handelsministeren fremsætter desuden forslag om forlængelse af loven om bortsalg af visse brugte personmotorkøretøjer og oplyser i denne forbindelse, at importen af personautomobiler, der i 1953 udgjorde ca. 26.000, i 1954 ca. 36.000 og i 1955 ca. 28.000, i de første 8 måneder af 1956 har udgjort ca. 22.500, hvoraf ca. 18.300 er købt i henhold til dollarpræmieringsordningen.

Justitsminister Hans Hækkerup fremsætter forslag om, at gebyret for udstedelse af pas forhøjes fra 5 til 10 kr., og kirkeminister Bodil Koch foreslår ved ændring i menighedsrådsloven at tilvejebringe bedre befordringsmuligheder for visse kategorier af præster.

Bertel Dahlgaard (r.v.) foreslår, at folketinget opfordrer ministeren for offentlige arbejder til at henlede Københavns kommunalbestyrelses opmærksomhed på, at folketinget nærer et stærkt ønske om, at kommunalbestyrelsen tager spørgsmålet om nedrivning af Østifternes kreditforenings bygning op til ny overvejelse.

Landbrugsministeriet bestemmer, at der indtil 21. oktober ikke må eksporteres andet svinekød til Storbritannien og Nordirland end bacon. Fristen skal benyttes til at søge enighed opnået mellem privateksportørerne og slagteriernes salgsorganisation om kvalitets- og kontrolbestemmelser, der kan hindre en overfyldning af det britiske marked og en forringelse af dansk bacons renommé.

6. – På det radikale venstres hovedbestyrelsesmøde erklærer Jørgen Jørgensen (Lejre), at han føler sig overbevist om, at nedsat tjenestetid og begrænsning af mandskabsstyrkerne i løbet af få måneder vil være et aktuelt spørgsmål her i landet.

I en tale ved de jydske landboforeningers delegeretmøde udtaler nationalbankdirektør Svend Nielsen frygt for en svækkelse af finanspolitikken ligesom i 1952 og erklærer, at det er pengepolitikken, der må lempes, når det til sin tid bliver muligt at lempe den hårde økonomiske politik i sin helhed.

7. – Costa Ricas præsident Jose Fugueres ankommer til Danmark på officielt besøg.

9. – På det nordiske udenrigsministermøde i Reykjavik er der enighed om at støtte Sveriges indvalg i sikkerhedsrådet efter Belgien, og Finlands indvalg i det økonomiske og sociale råd efter Norge. Man er ligeledes enig om at stemme for optagelse af Marokko, Sudan og Tunis i FN og erklærer sig rede til at støtte forslaget om yderligere 2 ikke-permanente medlemmer i sikkerhedsrådet og 3 i det økonomiske og sociale råd. På mødet drøftes også

spørgsmål i forbindelse med Nordisk Råds møde i Helsingfors i februar 1957.

På et møde i København mellem de fire nordiske samarbejdsministre drøftes det videre arbejde med den rapport om en toldunion, som i sommeren 1957 skal forelægges regeringerne.

11. – Statsminister H. C. Hansen udtaler, at en bebudet »kampagne« for amerikanske investeringer i Danmark vil blive udsat p. gr. af den kritik, tanken har mødt i dele af pressen.

12. – Mellem de interesserede parter er der opnået enighed om, at den egentlige baconeksport til England skal forbeholdes slagteriernes salgsforening, men at eksporten af svinekød iøvrigt med enkelte undtagelser skal være fri.

16. – A. C. Normann (r.v.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger til fremme af færdselssikkerheden og om overførelse af vejfondsmidler til dækning af sygehusudgifter.

17. – Folketingets åbningsdebat indledes med taler af Bundvad (s.), Erik Eriksen (v.), Aksel Møller (k.f.) og Bertel Dahlgaard (r.v.). Denne sidste går stærkt ind for besparelser på militærbudgettet, bl. a. gennem nedsættelse af tjenestetiden, og udtaler, at regeringen for længst ville have være fjernet, hvis venstre og konservative ikke havde været garanter for dens militær- og udenrigspolitik. Erik Eriksen udtaler sin villighed til fordomsfri drøftelse af forsvarsproblemet på baggrund af udviklingen af de nye våben og lægger vægt på, at den lange tjenestetid ikke er egnet til at styrke forsvarsviljen. Aksel Møller fremdrager det af ham selv tidligere skitserede forslag (se 2/9) om, at de direkte statsskatter nedsættes med et beløb af samme størrelse som det budgetterede overskud på statsregnskabet mod at det sparede skattebeløb indsættes på bunden konto i pengeinstitutter.

I folketingets vareforsyningsudvalg giver s., v. og r.v. tilslutning til aftalen om eksporten af bacon og flæskevarer til England, medens de konservative går imod, idet de finder det tvivlsomt, om landbrugsministeren har lovhjemmel til at regulere eksporten på den foreslåede måde.

18. – Under den fortsatte åbningsdebat taler Alfred Jensen for kommunisterne og Viggo Starcke for retsforbundet. Grønlænderen A. Lynge udkaster tanken om at pålægge de amerikanske baser på Grønland en afgift til støtte for Grønlands erhvervsliv, og Hans Schmidt (det tyske mindretal) foreslår oprettelsen af et dansk-tysk kontaktudvalg. Dette afvises af Ingeborg Refslund Thomsen (r.v.). Sluttelig foreslår Johan Poulsen (v.), at en række færøske opgaver løses gennem en 5 års plan.

Hvidberg (k.f.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om ændringer i skolevæsenets ordning. Hovedsynspunktet er, at tiden ikke er moden til en ændring af skolens struktur. Det 8. skoleår foreslås gjort obligatorisk, og enhver, som har bestået studentereksamen, skal have ret til at lade sig indskrive ved et af universiteterne eller en af de højere læreanstalter.

Det oplyses om minedriften i Mestersvig, at der fra igangsættelsen i slutningen af marts til udgangen af september er brudt ca. 45.000 tons malm, som ved behandling på stedet har givet ca. 4000 tons blykoncentrat og ca. 6.300 tons zinkkoncentrat. Ca. 9000 tons koncentrat er afskibet til smelteværker i Belgien, hvor det har indbragt netto knap 9 mill. kr. i udenlandsk valuta.

19. – Stats- og udenrigsminister H. C. Hansen advarer i sin tale under åbningsdebatten mod at tage et negativt standpunkt i spørgsmålet om udenlandske investeringer i Danmark. Om den militære tjenestetid udtaler han, at det ikke vil være rimeligt at foretage ændringer, for spørgsmålet er drøftet med NATO's øverste organer. Om tidspunktet for valget udtaler statsministeren, at det vil afhænge af folketinget, om valget skal komme før september 1957.

Jørgen Jørgensen (Ullerup) (k.f.) fremsætter på venstres og konservatives vegne forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger, der skal neutralisere de uheldige virkninger i skattemæssig og anden henseende, som forhøjelsen af ejendomsskylden ved den 11. alm. vurdering kan få for mange grundejere.

Den danske generalkonsul i New York, Eyvind Bartels, udnævnes til administrator for Suezkanalbruger-sammenslutningen (SCUA).

TASS meddeler, at Sovjetunionens øverste Sovjet har taget imod folketingets indbydelse til at sende en delegation til Danmark.

23. – Hanne Budtz (k.f.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om at opfordre justitsministeren til at fremsætte forslag til en ny lov om biografteatervæsenets ordning, hvorved bevillingssystemet ophæves.

24. – Finansminister Kampmann fremsætter forslag til ligningslov for 1957–58. Forslaget giver adgang til børnefradrag for børn mellem 16 og 18 år, for så vidt de sambeskattes med faderen, og til at overføre underskud fra eet indkomstår til de to nærmest følgende indkomstår. Desuden foreslås de særlige nedslagsbeløb for aldersrentenydere m.fl. forhøjet, og alle, der er fyldt 65 år, og som får nedslag i indkomsten, skal have adgang til at få udbetalt, hvad de måtte have indbetalt i bunden opsparing for skatteårene 1950–51 og 1951–52.

Landbrugsminister Smørum fremsætter forslag til lov om sammenslutningers og institutioners landbrugsjord. Formålet er dels at hindre selskaber og institutioner i at erhverve landbrugsjord, dels at fremme udstykningen af jord, der allerede er i institutioners eller sammenslutningers eller i det offentliges eje.

Indenrigsminister Carl Petersen fremsætter forslag til lov om hjemmesygepleje. Forslaget pålægger kommunalbestyrelserne at drage omsorg for, at der til enhver tid findes en forsvarlig hjemmesygeplejeordning i kommunen, hvortil alle kommunens indbyggere skal have adgang. Desuden foreslås statstilskuddet til hjemmesygeplejen forhøjet.

25. – Handelsminister Lis Groes fremsætter forslag om ændringer i aktieselskabsloven. Det siden 1952 gældende forbud mod, at selskaber, hvis aktier ikke noteres på børsen, yder lån til aktionærer, bestyrelsesmedlemmer eller direktører, foreslås opretholdt. De vigtigste af de foreslåede ændringer er i øvrigt: 1) ved forhøjelse af aktiekapitalen ved konvertering af gæld skal bestyrelsen gøre rede for selskabets økonomiske stilling og afgive en erklæring om, at de udleverede aktiers pålydende ikke overstiger værdien af de konverterede fordringer, 2) enhver skal have adgang til at efterse aktiebogen på selskabets kontor, 3) bestemmelsen om, at aktieselskaber, hvis aktier alle lyder på navn, og i hvilke antallet af aktionærer ikke overstiger 10, kan tage forbehold m.h.t., at regnskabet gøres offentlig tilgængeligt, ophæves, 4) for at hindre misbrug af »tomme aktieselskaber« skal et selskab, der har tabt ⅔ eller mere af aktiekapitalen, træde i likvidation, med mindre det lykkes at sanere selskabet gennem nedskrivning af aktiekapitalen og tegning af ny kapital. – Handelsministeren fremsætter desuden forslag om forlængelse af vareforsyningsloven til udgangen af 1957 samt forslag til lov om danske skibes bemanding og om sønæringsbeviser, forslag til lov om nautiske eksaminer og forslag til lov om skibsmaskinmestre.

Trafikminister Kai Lindberg fremsætter forslag om, at avisportoen forhøjes med 60 pct., og at den laveste vægtsats for breve nedsættes fra 50 til 20 g. Det samlede merprovenu anslås til 11 mill. kr.

Socialminister Strøm fremsætter forslag om en appelinstans for invalideforsikringsretten.

Ved folketingets 1. behandling af forslaget om værn mod dumping går ordførerne for v., k.f. og r.v. mod bestemmelsen om, at afgørelsen skal træffes af finansministeren med finansudvalgets tilslutning.

26. – Forslaget om fordobling af pasgebyret vedtages med 109 stemmer mod 10 (k. og rf.), medens forslaget om en særlig ydelse til alders- og invaliderentemodtagere vedtages enstemmigt.

Folketinget foretager 1. behandling af forslag til beslutning angående den planlagte nedrivning af Østifternes Kreditforenings byg-

ning. En længere debat slutter med, at forslaget henvises til udvalgsbehandling.

30. – Industrirådets formand, direktør Aage L. Rytter, udtaler, at industrien og også andre dele af dansk næringsliv har visse betænkeligheder m.h.t. planerne om nordisk fællesmarked.

31. – Efter et møde i det udenrigspolitiske nævn udtaler stats- og udenrigsminister H.C. Hansen sin dybe bekymring over de militære aktioner, der er indledet i det mellemste Østen, og som ikke har baggrund i nogen beslutning i FN.

November 1956.

1. – Detailpristallet for oktober er opgjort til 422 (1914 = 100), en stigning siden juli på 3 points.

2. – Regeringen nedsætter et udvalg til at undersøge spørgsmålet om direkte forbrugsskat til afløsning af de hidtidige skatter. Udvalgets formand er professor, dr. oecon. Kjeld Philip.

4. – Stats- og udenrigsminister H.C. Hansen retter i radioen en appel til de ledende i Sovjetunionen om at standse blodsudgydelsen og magtanvendelsen i Ungarn.

Studenter og arbejdere går i anledning af begivenhederne i Ungarn i demonstrationstog til den russiske ambassade. Om aftenen afholdes folkemøde på Frue Plads med taler af universitetets rektor og fire folketingsmænd. Demonstranter søger at hindre distributionen af »Land og Folk«.

5. – I det udenrigspolitiske nævn er der enighed om at imødekomme en af FN fremsat anmodning om dansk deltagelse i en international politistyrke i Suez-området.

Ministerpræsident von Hassel, Kiel, beklager, at den danske statsminister har stillet sig afvisende til tanken om et kontaktudvalg. Han udtaler, at mange af de tyske nordslesvigeres ønsker endnu ikke er opfyldt.

6. – Folketinget vedtager enstemmigt at stille en dansk militær styrke til rådighed for FN i Suezområdet. Inden forhandlingens begyndelse følger tinget en henstilling fra formanden om i stilhed at mindes den ungarske befolknings heroiske ofre for selvstændighed og demokrati. Under debatten opfordrer statsminister H.C. Hansen forgæves Aksel Larsen (k.) til at tage afstand fra den russiske intervention i Ungarn.

Det meddeles, at forsvarsministeriet af hensyn til den ekstraordinære situation har iværksat visse indskrænkninger i det militære personels fritid.

Rundt om i landet vedtages protestresolutioner mod den russiske aggression i Ungarn. Fra Esbjerg meddeles, at ledende kommunister har udmeldt sig af partiet.

Østre Landsret afsiger dom i Danish Milksagen. Samtlige tiltalte, også folketingsmand Stæhr Johansen og direktør Grubbe, der ved byretten var idømt bøder, frifindes.

7. – Regeringsmedlemmer udebliver fra receptionen i den russiske ambassade i anledning af årsdagen for den kommunistiske revolution. Under en demonstration mod ambassaden knuses nogle ruder i bygningen, inden det lykkes politiet at genoprette ordenen, og flere af de demonstrerende kommer til skade.

Folketingsmand Poul Møller (k.f.) udtager stævning mod »Land og Folk«, der har beskyldt ham for at lede »terror-demonstrationerne« mod bladet.

Udleveringen af benzin og brændselsolier begrænses.

8. – Nordens statsministre samt den norske udenrigsminister og den svenske forsvarsminister mødes i København i anledning af stats- og udenrigsminister H.C. Hansens 50 års fødselsdag. På et uformelt møde i udenrigsministeriet drøftes bl.a. det planlagte besøg af ledende statsmænd fra Sovjetunionen i april-maj 1957.

Ofrene for frihedskampen i Ungarn mindes over hele landet ved 5 minutters stilhed.

Den russiske ambassadør afleverer en note, hvori han beklager sig over demonstranterne, der øvede hærværk mod ambassadebygningen. Stats- og udenrigsminister H.C. Hansen forsikrer ambassadøren om regeringens bestemte vilje til at forhindre gentagelser.

Den kommunistiske rådmand i Københavns magistrats 2. afdeling, Teit Kærn, nedlægger sit hverv på grund af uenighed med partiet i dets holdning til begivenhederne i Ungarn.

Et kommunistisk forslag til beslutning om forhøjelse af sygekassedagpengenes maksimum afvises af socialminister Strøm og nægtes uden yderligere debat overgang til anden behandling med alle stemmer mod kommunisternes.

9. – Forslaget om ændringer i aktieselskabsloven møder stærk kritik fra ordførerne for v., k.f., r.v. og rf.

Det meddeles, at Danske Bankers Fællesrepræsentation og Danmarks Sparekasseforening har tilstillet folketingsudvalget vedrørende ligningsloven et forslag om skattebegunstigelse af midler, der opspares i bank eller sparekasse og bindes i en periode af 7 år.

10. – Et dansk FN-forkommando på 50 mand flyver til Napoli på vej til Ægypten.

Fhv. finansminister Thorkil Kristensen advarer imod at tro, at FN-styrken betyder en løsning af Mellemøstens problemer.

Den kommunistiske borgerrepræsentant, Carl Widriksen, nedlægger sit mandat.

12. – Danmarks, Norges og Sveriges forsvarsministre drøfter på et møde i København samarbejdet mellem de nordiske landes FN-styrker i Suez-området.

13. – Undervisningsminister Bomholt fremsætter forslag til lov om ændringer i lov om folkeskolen og forslag til lov om gymnasieskoler. Med fremsættelsen af disse forslag har ministeren opgivet det såkaldte midterlinieforslag, der støttedes af lærerorganisationerne, og har nærmet sig til de synspunkter, der er gjort gældende af venstre og Askovudvalget. Det tvungne 8. skoleår er opgivet. Folkeskolen skal ordnes som en 7- eller 8-årig eksamensfri hovedskole, udelt i de første 6 år, men med mulighed for deling i linier i det 7. og det – frivillige – 8. år. Folkeskolens realafdeling bliver 2-, 3- eller 4-årig i tilslutning til henholdsvis det 8., 7. og 6. skoleår. Gymnasieskolen skal bestå af en 4-årig realafdeling i tilslutning til det 6. skoleår og et 4-årigt gymnasium i tilslutning til 2. realklasse.

Et kommunistisk forslag til beslutning om foranstaltninger til forbedring af de værnepligtiges forhold nægtes overgang til 2. behandling med alle stemmer mod kommunisternes.

14. – Finansminister Kampmann genfremsætter forslagene om revision af motorafgifterne og trafikminister Kai Lindberg forslagene om revision af vejlovgivningen (se 9/2). Desuden fremsætter handelsminister Lis Groes forslag om en ny skibsregistreringslov.

Folketinget vedtager enstemmigt et af venstre og de konservative fremsat forslag om nedsættelse af et udvalg med henblik på revision af loven om ungdomsundervisningen.

Finansudvalget vedtager mod venstres og de konservatives stemmer en bevilling på 13.3 mill. kr. til et nyt Grønlandsskib.

15. – De første danske FN-soldater ankommer til Ægypten.

Lagmand Kristian Djurhuus anmoder rigsombudsmanden om at foranledige en genoptagelse af de dansk-britiske forhandlinger om fiskerigrænsen ved Færøerne.

Stats- og udenrigsminister H.C. Hansen oplyser i det udenrigspolitiske nævn, at den danske ambassadør i Moskva overværede militærparaden på revolutionsdagen efter instruks fra udenrigsministeriet.

Retsforbundets forslag om ophævelse af lov om statens husholdningsråd er til 1. behandling i folketinget. Det afvises af de øvrige partier.

16. – Forsvarsminister Poul Hansen giver folketinget en redegørelse for afgivelsen af en dansk militær styrke til FNs politistyrke i det mellemste Østen. Om det nordiske samarbejde oplyser han bl.a., at det overvejes at samle de danske og norske styrker i en bataillon.

Finansminister Kampmann fremsætter for-

slag om ændring i lov af 23. juni 1956 om vurdering af faste ejendomme, og indenrigsminister Carl Petersen fremsætter forslag om beskatning til kommunerne af faste ejendomme og forslag om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunerne. De tre forslag er led i regeringens skattereform. Det førstnævnte svarer i det væsentlige til beskatningsreglerne i det den 19/1 (s.d.) fremsatte forslag, hvoraf kun vurderingsreglerne blev færdigbehandlet i det foregående folketingsår. Ved det andet forslag fikseres ejendomsskylden til såvel by- og sognekommuner som amtskommuner på grundlag af den alm. vurdering af 1950 og aftrappes derefter over en periode af 40 år. For bykommunernes vedkommende afskaffes de hidtidige overgrænser for grundskyldspromillen, og i sognekommunerne skal der ikke som hidtil for 4 år ad gangen fastsættes et bestemt forhold mellem skatteudskrivningen på fast ejendom og på indkomster, men mellem grundskyldspromillen og skatteprocenten. For dette udskrivningsforhold fastsættes en overgrænse på 5. Forslaget om den personlige beskatning til kommunerne indfører progressive rateskalaer i lighed med de i de tre hovedstadkommuner allerede gældende, dog foreslås indkomstbeløb over 20.000 kr. beskattet med 20% i alle kommuner. Der bliver 5 rateskalaer at vælge imellem, men de almindelige landkommuner skal dog fortsat kunne ligne deres indkomstskat efter de hidtil gældende regler, for så vidt angår indkomstbeløb under 20.000 kr.

Finansministeren fremsætter endvidere forslag om uforandret forlængelse for 1957–58 af lov om tillægsafgift af visse motorkøretøjer.

Folketinget foretager derefter 1. behandling af regeringens skoleforslag og det konservative forslag til beslutning om ændringer i skolevæsenets ordning. Regeringens forslag modtages med velvilje af ordførerne for s., v., r.v. og k. Retsforbundets ordfører foreslår nedsættelse af en hurtigt arbejdende kommission og får her tilslutning af Else Zeuthen (r.v.), der på egne og partifællen Kirsten Gloerfelt-Tarps vegne giver udtryk for store betænkeligheder ved ministerens forslag.

17. – Handelsministeriet udsender bekendtgørelse om begrænsning af forbruget af brændselsolie.

På det konservative folkepartis landsrådsmøde opstiller fhv. minister Aksel Møller et program til fremme af opsparingen.

18. – I en udtalelse fra det konservative folkepartis landsrådsmøde advares mod at sætte Danmarks eksistens på spil ved at bygge udenrigs- og forsvarspolitikken på falske forudsætninger, og man modsætter sig ethvert forsøg på at forringe forsvarsberedskabet.

19. – Repræsentanter for Danmark, Norge, Finland og Sverige drøfter på et møde i Stockholm det nordiske samarbejde på atomenergiens område, bl.a. spørgsmålet om oprettelsen af et nordisk atominstitut i tilslutning til Niels Bohrs institut i København.

21. – Folketinget foretager 1. behandling af regeringens skattereformforslag (se 16/11) og af venstres og de konservatives forslag til beslutning om foranstaltninger i anledning af den 11. alm. vurdering (se 19/10). Skattereformforslagene kritiseres af v., k.f. og r.v.

26. – En samhandelsaftale med Benelux for tiden 1. dec. 1956–30. nov. 1957 betyder i det store og hele en konsolidering af den faktisk stedfundne samhandel med varer, for hvilke importen i de pågældende lande er underkastet restriktioner.

27. – Finansminister Kampmann fremsætter forslag til finanslov for 1957–58. Overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet for 1956–57 anslås nu til ca. 375 mill. kr. mod 605 mill. kr. i 1955–56. For 1957–58 budgetteres drifts- og anlægsudgifterne til 4630 mill. kr. og indtægterne til ca. 5 milliarder kr., hvilket giver et overskud af samme storrelse som det for indeværende finansår anslåede. På kapitalbudgettet regnes der for 1957–58 med en nettoudgift på 850–900 mill. kr. mod ca. 1 million kr. i 1956–57, og med uændret overskud på drifts- og anlægsbudgettet vil statens finansieringsbehov derfor blive noget formindsket.

Finansministeren slutter med at fremhæve betydningen af, at statens behov for salg af obligationer i de kommende år holdes inden for den grænse, der sættes af indfrielserne af ældre statslån. Dette forudsætter, at den nuværende skatte- og afgiftslovgivning videreføres uændret, og at der opnås enighed om dækningen af de merudgifter til gennemførelsen af folkepensionen, som kan påregnes i 1958–59.

Finansministeren fremsætter endvidere forslag om forlængelse af lov om statsgaranti ved betalingsaftaler med udlandet, og socialminister Strøm fremsætter forslag om midlertidig ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring. Formålet med dette forslag er at sikre, at Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse kan bevare sit statstilskud som vanskeligt stillet kasse (ca. 37 mill. kr.) til trods for, at det gnstl. årskontingent i 1955–56 har udgjort mindre end 3½% af den gnstl. årsfortjeneste. Dette opnås ved at nedsætte kontingentprocenten til 3⅓.

Justitsminister Hækkerup fremsætter forslag om, at værgemål for mindreårigt ægtebarn skal udøves af forældrene i forening.

28. – Stats- og udenrigsminister H. C. Hansen fremsætter forslag til beslutning ang. ændringer i GATT og overenskomsten om handelspolitisk samarbejde (OTC) samt forslag til beslutning vedrørende de danske toldindrømmelser på den 4. internationale toldkonference under GATT. I forbindelse hermed fremsætter finansminister Kampmann forslag om ændring i told- og forbrugsafgiftslovgivningen. Lovforslaget indeholder desuden bestemmelser om oprettelsen af en ny ankeinstans vedrørende visse af toldadministrationens afgørelser.

Karlskov Jensen (v.) kritiserer, at socialkontoret i Vejle er blevet benyttet til socialdemokratisk agitation blandt alders- og invaliderentenyderne og spørger indenrigsminister Carl Petersen, om han billiger denne fremgangsmåde. Ministeren henviser til socialministeren.

Foranlediget af nogle spørgsmål fra konservativ side til statsministeren drøfter det udenrigspolitiske nævn civilbefolkningens beskyttelse og vejledning under krig. Statsminister H. C. Hansen foreslår nedsættelse af et udvalg af partirepræsentanter til sammen med administrationen at bearbejde spørgsmålene og oplyser, at indenrigsministeren snarest vil søge tilslutning til en udbygning af civilforsvaret for ca. 28. mill. kr. over 3–4 år.

Benzinrationeringen træder i kraft kl. 24. I folketingets vareforsyningsudvalg har handelsministeren fået tilslutning fra s. og r.v. til en ændring af den oprindelig påtænkte ordning, således at der kan gives ekstratildelinger til erhvervskørsel. Til gengæld nedsættes grundrationen for personbiler, således at den tilsigtede nedskæring af forbruget med 20% opretholdes.

29. – Det meddeles, at regeringen har nedsat et ministerudvalg vedrørende planlægningen af foranstaltninger i forbindelse med det civile beredskab. Stats- og udenrigsminister H. C. Hansen er formand for udvalget, til hvilket der skal knyttes et sekretariat under ledelse af departementschef J. H. Zeuthen, indenrigsministeriet.

Poul Sørensen (k.f.) genfremsætter på venstres og de konservatives vegne forslag til beslutning om foranstaltninger mod organisationstvang, og Thisted Knudsen (v.) fremsætter forslag om forhøjelse af tilskuddet fra den fælleskommunale udligningsfond til nedbringelse af kommunernes udgifter til drift af sygehusene. Endvidere fremsætter Bertel Dahlgaard (r.v.) forslag om udstedelse af værdisikrede statsspareobligationer.

30. – Monopoltilsynet udsender en bekendtgørelse, hvorefter en lang række pakkevarer fra 1. januar 1957 skal være tydeligt mærket med indholdets nettovægt.

Udvalget om sygelønsordningen (se Ø. og P., 29. årg., p. 264) har afsluttet sit arbejde, efter at der er opnået enighed om de forskellige spørgsmål, der var henvist til det. Arbejderne skal selv bidrage med 1 øre pr. arbejdstime, der skal være en karenstid på 6 dage, og dagpengesatserne fastsættes til 14 kr. for voksne mandlige arbejdere, 9 kr. for voksne kvindelige arbejdere og 6 kr. for arbejdere under 18 år.

December 1956.

3. – Minister Ernst Christiansen udtaler på FNs generalforsamling, at det vil være farligt for FN, hvis det accepteres, at der er to slags FN-medlemmer: de der retter sig efter FNs beslutninger, og de der ignorerer dem.

4. – Finanslovsdebatten indledes med taler af partiordførerne. Bertel Dahlgaard (r.v.) erkender, at besparelsesmulighederne på det militære område er blevet mindre efter den indtrådte skærpelse af den internationale situation; på den anden side må det ikke glemmes, at militærudgifterne er underkastet den økonomiske nødvendigheds lov.

Arbejdsgiverne i jernindustrien og centralorganisationen af metalarbejdere er enedes om retningslinier for en omlægning af arbejdstiden, hvor det ikke på anden måde er muligt at opnå den nødvendige nedsættelse af olieforbruget.

5. – Finansminister Kampmann replicerer til partiordførerne under finanslovsdebatten. I anledning af spørgsmål af Thorkil Kristensen (v.) og Thestrup (k.f.) om evtl. forlængelse af sparebevisordningen, hvis tekstilskatten fortsætter ud over 1. april 1957, udtaler ministeren, at det vil være rimeligt at afvente januar-pristallet, inden man tager endelig stilling til problemet.

Karlskov Jensen (v.) rejser spørgsmålet om Vejle socialkontors medvirken ved udsendelse af partipolitisk agitationsmateriale over for socialminister Strøm, der udtaler sin misbilligelse af det forefaldne.

6. – Med partiernes tilslutning vil der i U.S.A. blive uddelt en brochure om det danske »investeringsklima«.

Venstres forslag om forhøjelse af statstilskuddet til de kommunale sygehuse får ved 1. behandling en velvillig modtagelse af de øvrige partier.

Kommissionen vedrørende statens sindsygevæsen foreslår, at der i tiden indtil 1975 anvendes ca. 400 mill. kr. til udbygning af sindsygevæsenet.

7. – Thisted Knudsen (v.) genfremsætter forslag til lov om den amtskommunale beskatning (se 26/4 1955).

Handelsministeren får vareforsyningsudvalgets tilslutning til at indføre petroleumsrationering.

Nationalbanken yder et lån på 3.3 mill. kr. til støtte for den færøske hvalfangst.

8. – På et møde i Århus kritiserer statsminister H.C. Hansen venstres vægring ved at deltage i et tværpolitisk samarbejde om det civile beredskab og antyder, at det kan blive nødvendigt at rense luften ved valg inden valgperiodens udløb. Om den militære tjenestetid udtaler statsministeren, at en nedsættelse ikke er aktuel.

11. – Finanslovsdebatten slutter med en række ministertaler. Trafikminister Kai Lindberg bebuder fornyet undersøgelse af Thyborønprojektets tekniske nødvendighed, idet der efter de synspunkter, der er fremført fra dansk teknisk-videnskabelig side, synes at være mulighed for at spare en udgift på ca. 100 mill. kr.

12. – Landbrugsminister Smorum fremsætter forslag om forhøjelse af lån og tilskud til grundforbedringsarbejder og forslag om, at der i 1956–57 og 1957–58 kan anvendes indtil 6 mill. kr. til udlån til forbedring af staldhygiejnen.

Forslaget om statsgaranti ved betalingsaftaler med udlandet vedtages ved 3. behandling med 103 stemmer mod 4 (rf.)

13. – Det radikale forslag til beslutning om foranstaltninger til fremme af færdselssikkerheden vedtages enstemmigt i noget ændret skikkelse.

Ved den afsluttende behandling af det radikale forslag til beslutning ang. den planlagte nedrivning af Ostifternes Kreditforenings bygning vedtages en henstilling om at undersøge spørgsmålet om en revision af reglerne for tilskud fra vejfonden med det for øje, at der skabes sikkerhed for, at sådanne tilskud er samfundsøkonomisk begrundede. Forslaget